

**SOĞAN TARIMINDA KADIN İŞGÜCÜNÜN
ROLÜ : TEKİRDAĞ ÖRNEĞİ**

Arş.Gör. Emine BAYRAKTAR¹

Yrd.Doç.Dr. Okan GAYTANCIOĞLU¹

1. GİRİŞ

Gelişmekte olan ülkelerde istihdamdaki kadınların büyük bölümü tarımda yer alırken, gelişmiş ülkelerde kadınlar yoğun olarak hizmet sektöründe çalışmaktadır (Gün, Gülçubuk, 1995). Kadınların iş gücüne katılımları, gerek ulusal düzeyde gerekse aile içinde artmakta ve bunun aile içindeki katkısı bilinmektedir. Dolayısıyla, kadınlar ev işleri, çocuk bakımı v.b. yeniden üretim faaliyetleriyle bir yandan sosyal birim olan ailenin bütünlüğünü sağlamakta, diğer yandan ailenin ekonomik sorumluluğunu da paylaşmaktadır (Kantar, 1999).

Günümüzde kadının ekonomik fonksiyonu giderek artmaktadır. Çalışma hayatına katılımı ile ailenin gelirin hem katkı sağlamakta, hem de ekonomik güvence kazanmaktadır.

1999 yılı DİE Nisan Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına göre tarımın istihdamdaki payı %45.8'dir. Buna karşılık çalışan erkeklerin %33.8'i tarımda yer alırken, çalışan kadınlar ise %72.2'i tarımdadır. Yani çalışan kadınlar ağırlıklı olarak tarım sektöründe yer alırken diğer sektörlerde erkek egemenliği vardır.

Türkiye'deki tarım işletmelerinin neredeyse tamamı bitkisel üretim ile hayvansal üretimi birlikte yapmaktadır. Dolayısıyla kadınlar, sadece bir işi değil birden çok işi (süt sağımı, çapa yapma, ürün toplama v.b.) birden yapmaktadır.

Türkiye'nin önemli tarım bölgelerinden biri olan Trakya'da da tarımsal üretimde kadının yeri önemlidir. Trakya bölgesinde birçok ürünün tarımı yapılmakla birlikte ağırlıklı olarak buğday, ayçiçeği, çeltik, soğan, kavun-karpuz gibi ürünler yetiştirilmektedir.

Araştırmada bu ürünlerden sadece soğan tarımında kadınların katkısı incelenmiştir. Çünkü Türkiye'de soğan üretiminin yaklaşık % 5 'lik bölümü Tekirdağ'dan karşılanmaktadır.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Materyal

Araştırma materyali, birincil ve ikincil veri kaynaklarından toplanmıştır. Tekirdağ merkez ilçede soğan tarımı yapılan köylerde her türlü bakım işi yapan (çapalama, ürün toplama v.b.) kadın işçilerden elde edilen bilgiler araştırmanın birincil verilerini oluşturmuştur.

Gerek kırsal kadının sorunları gerekse tarımda çalışan kadın işçilerle ilgili her türlü yazılı araştırma, rapor gibi eserler de araştırmanın ikincil veri kaynağını oluşturmuştur.

2.2 Yöntem

2.2.1.Örnekleme ve Veri Toplamada Kullanılan Yöntem

Tekirdağ merkez ilçede soğan tarımı yapılan köylerin soğan ekiliş miktarları örnekleme esas teşkil etmiştir. Buna göre Tekirdağ'da 1997 yılında soğan tarımı 39 köyde yapılmıştır. Bu köylerin arazi varlıkları Tekirdağ Tarım İl Müdürlüğünden elde edilmiştir. Buna göre:

¹ T.Ü.Tekirdağ Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü

N= 39

$\mu = 557.8$ da (yerleşim yeri başına düşen ortalama soğan arazisi)

$\sigma = 684.6$ da (Populasyon standart sapması)

D= 55.8 da (%10 hata)

Z= Z değeri (1.645)

$$n = \frac{[z_{\alpha/2} \cdot \sigma/D]^2}{1 + 1/N [z_{\alpha/2} \cdot \sigma/D]^2}$$

Yukarıdaki formülle yapılan hesaplama sonucunda 20 köyde bu araştırmanın yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Her köyden soğan tarımında çalışan 5 kadın işçi ile görüşülmesi yeterli bulunmuş ve böylece 20 köyden toplam 100 kadın işçi ile anket yapılmıştır.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

3.1 Kadın İşçilerle İlgili Demografik Bulgular

3.1.1 Kadınların Yaşları

Araştırma kapsamındaki kadınların yaş durumları belirlenerek çizelge 1 oluşturulmuştur.

Çizelge 1: Soğan işinde çalışan kadınların yaşları

Yaş	Oran (%)
20-30	7
31-40	32
41-50	38
51-60	14
60+	9
Toplam	100

Soğan işinde çalışan kadınların %70'i 31-50 yaşları arasındadır. Bu da bize soğan işinde daha çok orta yaşlı kadınların çalıştığını göstermektedir. Yaşları 51'in üzerinde olan kadınların oranı da oldukça fazladır (%23). Kadınlar bu işe küçük yaşlarda çalışmaya başlamakta ve bunu uzun yıllar sürdürmektedirler.

3.1.2. Eğitim Durumu

Türk kadını, çok eski çağlardan beri erkeği ile eşit sorumluluk taşımıştır. Sorumluluğun paylaşılmasında ailede alınan kararlara katılımda, üretimin artırılmasında ve kadının statüsünün yükseltilmesinde eğitim temel unsurdur. Bundan dolayı kalkınma yolunda olan ülkemizde özellikle kırsal kesimin kalkındırılmasında eğitime yönelik çalışmalara öncelik ve hız kazandırılması kaçınılmaz bir yükümlülüktür. Çünkü birey, ancak eğitim yoluyla içinde bulunduğu toplumun değer yargılarını benimser, onların gereğini yapar ve kendisinden sonraki kuşaklara devreder. Kısaca, bireye yön veren, yaşam savaşında yol gösteren en önemli öğelerden biri de eğitimidir (Yıldırak, 1986).

Sosyal yapının geliştirilmesinde kadının eğitimi önemli bir rol oynamakta ve kadının eğitiminin, ailenin diğer fertleri üzerindeki olumlu etkileri belirgin bir biçimde görülmektedir.

Soğan işinde çalışan kadınların %92'si İlkokul mezunu, %2'si okuma-yazma bilmemektedir. Bu sonuçlara bakarak soğan işinde çalışan kadınların eğitim düzeylerinin düşük olduğunu söyleyebiliriz. Böylece kadınlar çalışma yaşamından uzak kalarak geleneksel ev içi yaşamla sınırlandırılmaktadır. Temel eğitimden

sonraki eğitime katılım oranları da düşük olduğu için, daha çok düşük statülü yan işlerde çalışmaktadır (Arat,1991).

Çizelge 2- Eğitim düzeyi

Eğitim düzeyi	Kadınların Oranı (%)
Okuma-bilmeyen	2
Okuma-yazma bilen	1
İlkokul	92
Ortaokul	3
Lise	2
Yüksek Okul	-
Toplam	100

Eğitim düzeyinin düşüklüğü ve kayıtlı sektördeki istihdam imkanlarının sınırlı olması, kadın işgücünün kayıt dışı sektörde düşük ücretlerle, sosyal güvenceden yoksun bir şekilde istihdam edilmesine yol açmaktadır.

3.1.3. Medeni Durum

Köylerde her aile, kız çocuklarını kendilerine belirli bir zaman için teslim edilmiş değerli bir varlık gibi görür. Onu toplumsal değerlere uygun olarak korur, gözetir ve geçerli toplumsal değerler içinde yetiştirmeye çalışır; aynı zamanda da bu değerleri benimsemelerine yardımcı olur. Temelde bir “emanet varlık” olarak görülmeleri, kız çocuklarının bir an önce evlenmeleri, yuva kurmaları ve dolayısıyla da yeni evlerine yerleşmeleri yönünde ailelerin gayretli olmasına neden olur. Birçok araştırmalar, ülkenin çeşitli yörelerinde değişik olmakla beraber, kadınların evlenme yaşları büyük bir oranda 15-18 yaşları arasında değişmektedir (Yıldırak, 1992).

Çizelge:3 Kadınların evlenme yaşları

İlk evlenme yaşları	Kadınlar Oran (%)	Erkekler Oran (%)
20- altı	66	30
21-30	34	70
30-+	-	-
Toplam	100	100

Araştırma kapsamındaki kadınların %66 gibi büyük bir çoğunluğu 20 yaşından küçük evlenmiştir. Erkeklerin %70'i 21 yaşından sonra yani askerliklerini yaptıktan sonra evlenmiştir. Evlenmelerde hem dini nikah, hem de resmi nikah yapılmıştır. Evliliklerin % 53 gibi büyük bir çoğunluğu görücü kanalıyla, % 21'i her iki tarafın birbirini severek, % 26'sı da aileleri sevdiği oğlana vermemesinden dolayı eşler anlaşıp birlikte kaçarak evlenmişlerdir. Birlikte kaçarak evlenmelerde eşler birkaç günü tanıdık veya yakın akrabalarında geçirirler; sonra ortaya çıkarlar ve kız tarafı ile barışma yolları aranır.

3.1.4.Kadınların Sahip Oldukları Çocuk Sayısı

Anket uygulanan kadınların %55'inin iki, %23'ünün üç çocuğu vardır. Dört ve daha fazla çocuğu olanların oranı ise %12'dir. Soğan üretiminde çalışan kadınların büyük bir kısmı fazla çocuk istememektedir. Bu da kadınların aile planlaması konusunda bilinçlendiklerini göstermektedir.

Çizelge 4: Çocuk sayısı

Çocuk sayısı	Oran
Çocuksuz	3
Bir çocuklu	7
İki çocuklu	55
Üç Çocuklu	23
Dört çocuklu	7
Beş çocuklu	5
Toplam	100

Araştırma kapsamındaki kadınların % 24'ünün çocuğu ölmüştür. Yönelttiğimiz çocuk ölümlerinin nedenleri konusundaki sorulara ise, güvenilir yanıtlar alınamamıştır.

Çizelge: 5 Çocuk ölüm sebepleri

Çocukların ölüm sebebi	Sayı	Oran
Bilmiyor	15	62.5
İshal-ateş	7	29.2
Nazar	2	8.3
Toplam	24	10

Soru yöneltilen kadınların % 62.5'i çocuklarının ölüm sebeplerini bilememektedir. Kadınların %29.2'si bebeklerinin ishal ve ateşten, % 8.3'ü de nazardan öldüklerini söylemişlerdir. Bu da kadınların hala nazara inandıklarını göstermektedir.

Çizelge 6: Ölen çocuk sayısı

Ölen çocuk	Oran (%)
Hayır	76
Evet	24
Toplam	100

Kadınların % 54.2'si çocuklarını 0-5 aylık % 33.3'ü 6-12 aylık, % 12.5'ide 3-4 yaşlarında kaybetmiştir.

3.1.5.Eşinin İşi ve Gelir Durumu

Araştırma kapsamındaki kadınlara eşlerinin işi sorulmuş ve alınan yanıtlara göre de çizelge 7 oluşturulmuştur.

Çizelge:7 Aile ReislerininYaptıkları İş Durumu

Eşinin işi	Sayı	Oran (%)
Şoför	15	15.8
Esnaf	16	16.8
Fabrika işçisi	16	16.8
İnşaat işçisi	9	9.5
Serbest	13	13.7
Memur	13	13.7
Çiftçi	11	11.6
İşsiz	2	2.1
Toplam	95	100

Çizelge: 7'ya göre aile reislerinin % 16.8'i esnaf ve fabrika işçisi olarak, % 15.8'i şoför, % 13.7'si serbest ve memur olarak çalışmakta, % 2.1'i ise işsizdir.

Çizelge: 7 Eşinin gelir Durumu

Eşinin geliri geçimini sağlamak için yeterli mi	Sayı	Oran
İdare ediyor	3	3.1
Yetmiyor	60	63.2
Yetiyor	32	33.7
Toplam	95	100

Aile reislerinin % 63.2'sinin geliri düşük ücretle çalıştıklarından dolayı geçimlerini sağlamaya yetmemektedir. Bu nedenle kadınlarda aile bütçesine katkıda bulunmak için çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Gözlemlerimize göre kadınlar soğan işinde çalışmak istememekte fakat mecbur olduklarından dolayı bu işi severek yaptıklarını belirtmektedirler.

4. KADINLARIN SOSYAL GÜVENLİK DURUMU

Kadınlar tarım işçilerinin genel sorunlarından olan sosyal güvenlik konusunda belirsizlikler yaşamaktadır. Gelişmişte tarım işçilerinin sigorta kapsamına alınması 2925 sayılı yasa ile gerçekleşmesine rağmen, süresiz olarak çalışan tarım işçilerinin çoğunlukta olması ve prim ödeme yükümlülüğünün yalnız işçiye yüklenmesi uygulamada birçok sorun yaratmaktadır.

Çizelge:8 Kadınların Bağlı Bulunduğu Bir Sosyal Güvenlik Kurumu Durumu

Kadınların bağlı bulunduğu bir sosyal güvenlik kurumu	Oran (%)
Eşi	43
Kendisi	6
Yok	51
Toplam	100

Türkiye genelinde çalışan kadınların % 72.5'i tarımda iken, bunların ancak % 2-3 kadarı sosyal güvenlikten yararlanabilmektedir(Gülçubuk, 1999). Tekirdağ'da ise kadınların % 6'sı sigortalıdır. Fakat bu sigortalı olmaları tarım işçiliğinden dolayı değildir. Kadınların daha önce fabrikada çalışmalarından dolayıdır. Kadınların % 43'ü de eşinden dolayı sigortalıdır. Hiçbir sosyal güvenliği olmayanların oranı ise % 51 gibi yüksek bir orandır.

Sosyal hiçbir güvenliği olmayan tarımda, kadınlar emek-yoğun işlerde düşük ücretle çalışmaktadırlar (Kazgan, 1995).

5. KADININ İŞGÜNE KATILIMI

Kadınların ücretli ekonomiye entegrasyonunu şekillendiren aile içi iş bölümü, erkeğin "ekmek kazanan", kadının da "katkıda bulunan ve bağımlı" konumlarının özellikle erkeklerin kafasında hakim düşünce olarak varlığından kaynaklanmaktadır. Kadınların bu şekilde düşünenleri de ücretli ekonomide istihdam edilmek istemekte ve buna ihtiyaç duymaktadırlar. (Anonim). Bu nedenle araştırma kapsamındaki köylerde bulunan kadınlarda aile bütçesine katkıda bulunabilmek için soğan işine gitmektedirler. Çünkü kadınların eğitim düzeyi düşüktür ve kırsal kesimde iş olanakları sınırlıdır.

Çizelge:9 Kadınların Çalışma Durumu

Kadınların soğan işinde çalışma nedenleri	Oran (%)
Geçimini sağlamak için	34
Aile bütçesine katkıda bulunmak için	62
Çalışmayı sevdiği için	4
Toplam	100

Tarım sektöründen ayrılan kadın nüfusun diğer sektörlerde istihdam edebilmeleri için yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamaları, onları işgücü dışında bırakmıştır. Bununla birlikte halen işgücü kapsamında bulunan kadınların büyük bir kısmı ülkemizde tarım sektörünün ücretsiz aile işçisi konumundadır (Anonim). Kırsal kesimden şehre göç etmiş ailelerde de kadınların çalışabilecekleri işler sınırlıdır. Onlar için en uygunu tarımsal üretimdeki işlerdir. Tekirdağ'da da kırsal kesimden göç eden ailelerde kadınlar daha çok soğan üretiminde çalışmaktadırlar. Çünkü bu iş onlar için yabancı değildir.

Anket yapılan kadınların % 62'si aile bütçesine katkıda bulunmak için, %34'ü geçimini sağlamak için ve % 4'ü çalışmayı sevdiği için çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge:10 Çalışmanızı kim istedi

Çalışmanızı kim istedi	Oran (%)
Kendisi	76
Eşi	18
Kayınbaba, kayınvalide	6
Diğer	-
Toplam	100

Araştırmaya katılan kadınların %76'sı kendi istediği için, % 18'i eşi isteği için, %6'sı kayınbabası, kayınvalidesi istediği için soğan işinde çalışmaktadır. Aslında kadınların çoğu bu işte çalışmak istememektedirler. Fakat eşlerinin gelirleri geçimlerini sağlamaya yetmediği için çalışmak zorundadırlar ve bunu çevresine hissettirmek istemezler. Aile geçimine katkıda bulunmak içinde bu işte çalışmaktadırlar.

Çizelge: 11 Soğan üretiminin hangi aşamasında çalışıyorlar

Üretim aşamaları	Oran (%)
Ekim	3
Çapalama	-
Söküm	-
Ayıklama	2
Hepsi	95
Toplam	100

Anket yapılan kadınların % 95'i soğan üretiminin bütün aşamalarında çalışmakta, % 4.3'ü ise çeşitli sağlık nedenlerinden dolayı ekim ve ayıklama aşamalarında çalışmaktadır.

Çizelge : 12 Soğan işini kim buluyor

Soğan işini bulanlar	Oran (%)
İşletme sahibi	28
İşçibaşı	72
Toplam	100

Kadınlara soğan işini genellikle işçibaşı bulmakta (% 72), her köyde, her mahallede mutlaka birkaç tane işçibaşı bulunmakta. İşletme sahipleri tek tek işçi aramaktansa işçi başına giderek kaç kişi istediklerini söylemekte ve işçi başı da kaç işçi gerekli ise bulmaktadır. İşletme sahibi işçilerin parasını işçi başına verir

işçibaşıda o gün işe gelen kadınlara dağıtır. Yapılan işte işçilerin dinlenme, yemek zamanı işçibaşı tarafından belirlenir. İşlerin iyi bir şekilde yürüebilmesi için işçiler buna uymaktadırlar.

Çizelge:13 Soğan İşine Gidiş Biçimi

Gidiş Biçimi	Oran (%)
Yürüyerek	10
Traktör Römorku	87
Kamyon	3
Diğer	-
Toplam	100

Kadınlar soğan işine genelde traktör römorku ile götürülmektedir (%87). Çünkü her işletme sahibinde traktör bulunmakta ve soğan ekilen yerlerde fazla uzak olmamakta ve daha ucuz olmaktadır. Fakat işçilerin traktör römorkuyla iş'e gitmelerinin sakıncaları vardır. Arabanın devrilmesi ile üzücü sonuçlarla karşılaşmaktadır. Bu gibi sonuçlarla karşılaşmaması için işçilerin üstü kapalı araçlarla iş yerine götürülmeleri gereklidir. Yürüyerek gidenlerin oranında %10'dur.

Kırsal kesimde kadına verilen eğitim genellikle ilkokul düzeyinde kalmakta, bu eğitim yardımıyla kadının bir meslek edinip iş piyasasında rekabet edebilmeleri, istihdam edebilmesi; pek mümkün olmamaktadır. Böylece köy kadınının kırsal kesim dışında istihdamının genellikle ev hizmetleri nitelikli işçi gerektirmeyen düşük ücretli alanlarda mümkün olabilmektedir (Anonim).

Çizelge: 14 Soğan işinde çalışma Süresi

Yıllar	Oran (%)
1-5	20
6-10	28
11-15	16
16-20	18
21-25	4
26-30	10
31+	4
Toplam	100

Kadınlar soğan işinde çalışmaya genelde evlenmeden önce başlamaktadırlar. Bunun nedeni ise kazandıkları parayla çeyizlerini tamamlayabilmek ve ailenin geçimine katkıda bulunmaktır. Evlendikten sonra da kazandıklarını ailenin ihtiyaçları için harcamaktadırlar (%80). Kendi ihtiyaçları için ve biriktirenlerin oranı % 8, eşine verenlerin oranı ise %12'dir. Eşlerinin gelirleri ailenin ihtiyaçlarını karşılamaya genelde yetmiyor (% 64). Yetenlerin oranı ise %36 dır .

Kırsal kesimde kadınlar işe gittiklerinde çocuklarını bırakabilecekleri bir kreş yoktur.

Çizelge: 15 Kadınlar soğan işine gittiklerinde çocuklara kim bakıyor

Kadınlar soğan işine gittiklerinde çocuklara kim bakıyor	Oran
Yanında götürüyor	22
Babası bakıyor	-
Komşusu bakıyor	3
Kardeşleri ile kalıyor	47
Evdeki büyükler ilgileniyor	28
Toplam	100

Soğan üretiminde çalışan kadınların % 47'si çocuklarını kardeşleri ile bırakmaktadırlar. Evdeki büyüklere bırakanların oranı %28, yanında götürülenlerin oranı % 22 ve komşusuna bırakanların oranı ise % 3'tür.

Kırsal kesim kadının kendi emeği ve emeğinin ürünü üzerinde denetleme hakkı ve gelirin harcama biçimine pek etkisi olmamaktadır. Kendi emek ve çabası ürünü olan malları para olarak karşılığını kocasına teslim eder. Yarattığı tüm değerlerin erkeğin malı ve ona ait olmasını doğal görür (Akbay, 1998)

Çizelge: 16 Kazandığı Parayı Harcama Durumu

Kazandığı para	Oran (%)
Eşine veriyor	11
Kendi ihtiyaçları için harcıyor	4
Ailenin ihtiyaçları için harcıyor	80
Biriktiriyor	5
Toplam	100

Anket yapılan kadınların % 80'i kazandığı parayı ailenin ihtiyaçları için harcamakta, %11 eşine vermekte, % 4'ü kendi ihtiyaçları için harcamakta, % 5 ise biriktirmektedir.

6. KADINLARIN ÇALIŞMASIYLA İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ

Kadınlara uygulanan soru kağıtlarında kadınların çalışmasıyla ilgili düşünceleri hakkında bilgi edinilmek istenmiştir.

Çizelge:17 Kadınların Çalışmasıyla İlgili Düşünceleri

Kadınların çalışmasıyla ilgili düşünceleri	Oran (%)
Sadece ev işi yapabilir	6
Alış-veriş gibi evin bazı dışarı işlerini yapabilir	-
Tarla veya bahçede çalışabilir	4
Devlet memuriyeti yapabilir	-
Özel bir yerde ücretle çalışabilir	-
Kadınlar sadece kadına uygun mesleklerde çalışabilir	4
Yapabileceği her işi yapabilir	86
Toplam	100

Kadınların % 86'sı kadınların yapabileceği her işi yapabileceğini, % 6'sı sadece ev işi yapabileceğini, % 8'i sadece kadına uygun mesleklerde, tarla ve bahçede çalışabileceğini belirtmiştir.

Çizelge: 18 Kadının çalışmasının olumsuz yönü

Kadının çalışmasının olumsuz yönü	Oran (%)
Aile birliği zayıflar	1
Kocasıyla daha az ilgilenir	4
Çocuklara daha az vakit ayırır	11
Ailenin sosyal ilişkileri zayıflar	3
İşteki sıkıntısını eve yansıtır	3
Kadın gereğinden fazla yorulur-yıpranır	72
Hepsi	6
Toplam	100

Araştırmaya katılan kadınlara kadın bir işte çalışıyorsa olumsuz yönü ne olur diye sorduğumuzda kadınların %72'si kadın gereğinden fazla yorulur-yıpranır, %11'i çocuklara daha az vakit ayırır, % 4'ü kocasıyla daha az ilgilenir, % 6'sı sosyal ilişkileri zayıflar ve işteki sıkıntısını eve yansıtır cevabını vermiştir. Hepsinin görüleceğini belirtenlerin oranı ise %6'dır.

Çizelge : 19 Kadının çalışmasının olumlu yönü

Kadının çalışmasının olumlu yönü	Oran (%)
Aile birliği güçlenir	3
Aile bütçesine katkı olur	83
Kadının hayat tecrübesi, becerisi ve direnci artar	14
Toplam	100

Kadının çalışmasının olumlu yönünün aile bütçesine katkı sağladığını belirten kadınların oranı % 83'tür. Kadının hayat tecrübesi, berecisi ve direnci artar diyenlerin oranı %14, aile birliği güçlenir diyenlerin oranı ise % 3'tür.

Anket bulguları analize sokulmadan önce bu verilerin faktör analizine ne derecede uygun olduğu test edilmiştir. Bu amaçla uygulanan Bartlett'in küresellik testi çok önemli (128.1) çıkmış olup, ikinci bir ölçü olan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri yani seçili örneğin popülasyonu temsil etme oranı 0.681 gibi yüksek bir oranda çıkmıştır. Genellikle 0.60 ve üzerindeki değerler faktör analizi için uygun bir veriyle çalışıldığına işaret etmektedir.

Çizelge: 20 Kadınların Soğan Üretimi konusundaki Düşünceleri

1. Faktör Grubu	
Bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmak iyidir	0.783
Soğan üretiminde ekonomik düzeyi kötü olan kişiler çalışır.	0.733
Ekonomik bağımsızlığımı kazanmak için soğan üretiminde çalışıyorum.	0.679
Soğan üretiminde kadınlar çalışır.	0.631
2. Faktör Grubu	
Soğan üretiminde sadece gençler çalışır.	0.806
Soğan üretiminde ilkokul mezunu kadınlar çalışır.	0.684
3. Faktör Grubu	
Soğan üretiminde çalıştığım zaman ailemle ilgilenemiyorum. (İlgileniyor)	-774
Kadınların çalışmasını doğru buluyorum.	0.589

Kadınların soğan üretimi konusundaki düşüncelerini üç grup altında toplamamız mümkün:

1. Faktör grubunda ekonomik düzeyi kötü olan kadınların soğan işinde çalıştıkları ve hiçbir sosyal güvenliklerinin olmadığı,
2. Faktör grubunda eğitim düzeyi düşük genç kadınların çalıştıkları,
3. Faktör grubunda kadınların çalışmasının doğru olduğu ve soğan üretiminde çalışıldığı zamanda aileleriyle ilgilenemedikleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

SONUÇ

Araştırma bulgularına göre: Tekirdağ'da yapılan soğan tarımında kadınların önemli bir yeri bulunmaktadır. Kadınlar soğan üretiminin her aşamasında (ekim, çapalama, söküm, ayıklama gibi) küçük yaşlardan itibaren çalışmaya başlamaktadırlar.

Kadınların işgücü katılımlarını önemli ölçüde etkileyen eğitim seviyesi diğer sosyal-ekonomik şartlarla bileştiğinde, gerek kırdaki, gerekse kente kadının çalışma hayatına katılımının bilinçsiz bir özellik taşıdığını ve sayıca az ve düşük statülü işlerle sınırlı olduğunu görüyoruz.(Anonim). Araştırmaya katılan kadınlarında eğitim düzeyleri düşüktür.

Eğitim düzeyinin düşüklüğü ve kayıtlı sektördeki istihdam imkanlarının sınırlı olması, kadın iş gücünün kayıt dışı sektörlerde düşük ücretle, sosyal güvenceden yoksun bir şekilde istihdam edilmesine yol açmaktadır.

Araştırma kapsamındaki ailelerin gelir düzeyleri oldukça düşüktür. Aslında kadınlar soğan üretiminde severek değil, mecbur oldukları için çalışmaktadırlar.

Köy kadınları kendilerine ait kazançları veya başka yerden elde ettikleri gelirlerini arzu ettikleri yönde ve çapta harcama özgürlüğüne sahip değildiler. Kadınlar kazandıkları parayı evin ihtiyaçları için harcamaktadırlar. Kazandıklarını biriktirenlerin ve kendi ihtiyaçları için harcayanların oranı ise çok düşüktür.

Araştırma kapsamındaki kadınların büyük bir kısmı hiçbir sosyal güvenlik kuruluşlarından yararlanamamaktadır. Yararlananlarda ya eşlerinden dolayı yada daha önce fabrikada çalışmalarından dolayı yararlanabilmektedirler.

Kadının toplumumuzda gerçek yerini alabilmesi için iş ve sosyal güvenlikle ilgili sorunları çözüme kavuşturulmalıdır.

KAYNAKLAR

Anonim, "T.B.M.M. Kadının Statüsünü Araştırma Komisyonu Raporu", T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Kasım 1998, Ankara

Anonim, "Türkiyede Kadının Durumu", T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Şubat 1998, Ankara

Anonim, "Kırsal Alan Kadınının İstihdama Katılımı", T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Şubat 2000, Ankara

Arat, N., "Kadın Eğitimine Yönelik Politika ve Strajiler", Kırsal Kesimde Kadının Statüsü: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Nisan 1991, Ankara

Gün,S., ve Gülçubuk, B., "Kırsal Kesimin Gizli Gücü: Üretici Kadınlarımız", Mülkiyeler Birliği Dergisi, sayı: 182, Ağustos 1995

Yıldırak,N., Köy Toplumunda Kadın, 1987, Ankara

Yıldırak,N., Köy Kadınlarının Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Konumları, Friedrich Ebert Vakfı, 1992, İstanbul

Akby, R., "Kadının Kırsal Kesimdeki Rolü", Tarım ve Köy, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Dergisi, sayı:123, Eylül-Ekim 1998

Gülçubuk,B., "Tarımsal Üretimde ve Kırsal Kalkınmadaki Kadının Yeri ve Önemi", Tarım ve Köy, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Dergisi, sayı:125, Ocak-Şubat 1999